

Kommittédirektiv

Nationell samordnare för regeringens strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism

Beslut vid regeringssammanträde den 6 november 2025

Sammanfattning

En särskild utredare ska fungera som nationell samordnare för regeringens strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism. Syftet med uppdraget är att strategin ska få genomslag och leda till varaktiga förändringar i samhället. Genomförandet av uppdraget ska ske i dialog och samverkan med den judiska minoriteten.

Samordnaren ska bl.a.

- samordna de myndigheter och aktörer som kan bidra till strategins genomförande och verka för att de bidrar till att strategins målsättningar uppnås,
- föreslå hur strategins måluppfyllelse ska följas upp,
- följa upp strategins genomförande och måluppfyllelse samt analysera och lämna förslag på eventuella kompletterande åtgärder för att målsättningarna ska nås, och
- analysera vilka befintliga förvaltningsmyndigheter som på sikt skulle kunna ta över samordningen och uppföljningen av strategin och föreslå den mest lämpade myndigheten.

Delredovisningar ska lämnas senast den 31 mars 2027 respektive den 31 mars 2028. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2029.

Uppdraget att samordna regeringens strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism

Regeringen beslutade den 15 maj 2025 om en strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism (Ku2025/00578). Strategin utgör ett tioårigt åtagande under perioden 2025–2034. Den skapar en struktur för det nationella arbetet på området.

Strategin utgår från följande tre fokusområden med tillhörande målsättningar som bedöms vara av central betydelse för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism:

- *Kunskap, utbildning och forskning om judiskt liv* har som målsättning att det ska finnas god kunskap om judiskt liv i samhället och att personer som tillhör den judiska minoriteten ska ha goda möjligheter att lära sig judiska språk.
- *Svensk-judiskt kulturarv och judisk kultur* har som målsättning att det ska finnas ett levande svensk-judiskt kulturarv och goda möjligheter att ta del av judiskt kulturliv.
- *Trygghet och öppenhet – arbetet mot antisemitism* har som målsättning att judar i Sverige ska kunna leva öppet, tryggt och säkert.

I strategin anges den framtida inriktningen på arbetet för att nå målsättningarna.

Arbetet med att genomföra strategin berör många olika delar av samhället, politikområden, myndigheter och aktörer. I strategin nämns ett antal myndigheter som har viktiga uppgifter för genomförandet av strategin. Samtidigt som strategin beslutades fick Forum för levande historia, Polismyndigheten, Riksarkivet och Totalförsvarets forskningsinstitut i uppdrag av regeringen att på olika sätt bidra till genomförandet av strategin. Även universitet och högskolor, liksom kommuner och regioner är relevanta i arbetet med att stärka judiskt liv och motverka antisemitism.

Den judiska minoritetens delaktighet är central i arbetet med att nå strategins målsättningar. Det gäller också civilsamhällesaktörer, särskilt de som arbetar för judiskt liv och kulturliv, mot antisemitism och för hågkomst om Förintelsen.

Några myndigheter har samordnande och uppföljande uppdrag som relaterar till strategins fokusområden. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget

har i uppdrag att i dialog verka för att det fastställda målet för minoritetspolitiken uppnås samt att redovisa utvecklingen på området. Regeringen har beslutat att den verksamhet inom minoritetspolitiken som Länsstyrelsen i Stockholms län ansvarar för ska vara överförd till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor den 1 januari 2026 (Ku2024/01003, Ku2025/00625). Forum för levande historia har en viktig roll i arbetet mot antisemitism utifrån myndighetens instruktion och särskilda regeringsuppdrag. Myndigheten har också i uppdrag att samordna och följa upp regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott där arbetet mot antisemitism ingår (A2024/01391). Därutöver har ett antal myndigheter i uppdrag att bidra till strategins genomförande.

För att strategins målsättningar ska uppnås och leda till varaktiga förändringar i olika delar av samhället krävs ett samordnat genomförande. Det innebär att myndigheter och andra aktörer behöver kunna samlas i arbetet och verka i enlighet med strategins målsättningar. Därtill är det viktigt att befintlig kunskap och erfarenhet tas till vara mer effektivt i arbetet med att stärka judiskt liv och motverka antisemitism.

Arbetet med att samordna strategin ska utgå från och beakta befintliga myndigheters ansvar och uppgifter inom området.

Samordnaren ska därför

- samordna de myndigheter och aktörer som kan bidra till strategins genomförande och verka för att de bidrar till att målsättningarna uppnås, genom att t.ex. stärka och utveckla samverkan samt koordinera befintliga insatser, och
- erbjuda kunskapsstöd till relevanta myndigheter och andra aktörer i deras arbete med att nå strategins målsättningar, t.ex. genom att identifiera och sprida goda exempel på insatser samt anordna kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Uppdraget att följa upp strategins genomförande och måluppfyllelse

För att regeringen ska kunna bedöma om arbetet med strategin är ändamålsenligt och om strategins målsättningar har uppnåtts behöver arbetet med strategin och dess måluppfyllelse följas upp på ett systematiskt sätt. Vid utvecklingen av ett system för uppföljning bör hänsyn tas till andra åtgärder som redan har påbörjats, t.ex. har Institutet för språk och folkminnen tagit

fram förslag på indikatorer för att följa utvecklingen av de nationella minoritetsspråken (Ku2025/00284). Dessutom ska Forum för levande historia ta fram ett uppföljningssystem som inkluderar indikatorer för att kunna analysera resultatet av arbetet med regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott (A2024/01391).

Uppföljningen ska så långt som möjligt utgå från uppgifter som redan i dag samlas in regelbundet, till exempel från ansvariga myndigheters årliga uppföljning av minoritetspolitiken och regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott. Utöver detta ska uppföljningen utgå från redovisningar från de myndigheter som har i uppdrag att bidra till genomförande av strategin eller har uppgifter som bedöms särskilt relevanta för strategins målsättningar.

Samordnaren ska därför

- analysera och föreslå hur strategins måluppfyllelse ska följas upp, t.ex. genom att indikatorer som följer utvecklingen i förhållande till strategins målsättningar tas fram,
- redovisa strategins måluppfyllelse och hur arbetet med att nå strategins målsättningar fortskrider, och
- analysera och lämna förslag på eventuella kompletterande åtgärder för att strategins målsättningar ska nås.

Uppdraget att föreslå hur strategin ska samordnas och följas upp på längre sikt

Strategin utgör ett tioårigt åtagande under perioden 2025–2034, men den nationella samordnarens uppdrag sträcker sig endast över strategins inledande år. Behovet av samordning och uppföljning av strategin förväntas dock kvarstå under hela perioden. Därför behövs en analys av hur detta arbete fortsättningsvis bör organiseras. Utgångspunkten är att verksamheten på sikt ska inordnas i en befintlig myndighet.

Samordnaren ska därför

- analysera och lämna förslag på hur samordning och uppföljning av strategin bör bedrivas fram till 2034,
- analysera vilka befintliga förvaltningsmyndigheter som på sikt skulle kunna ta över samordningen och uppföljningen av strategin och föreslå den mest lämpade myndigheten, och

- förbereda för en överlämning till en förvaltningsmyndighet som innebär att verksamheten kan fortsätta utan avbrott.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Samordnaren ska löpande informera Regeringskansliet (Kulturdepartementet) om genomförandet av uppdraget. Samordnaren ska också hålla sig informerad om och beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet, i andra utredningar, samt internationellt.

Genomförandet av uppdraget ska ske i dialog och samverkan med den judiska minoriteten. Ett särskilt fokus ska läggas på judiska barn och unga, så att deras perspektiv och situation, liksom deras möjligheter till inflytande och delaktighet, beaktas. Arbetet ska också ske i dialog med de myndigheter som har fått särskilda uppdrag kopplade till strategin, de myndigheter som samordnar och följer upp minoritetspolitiken, den myndighet som samordnar och följer upp regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott samt andra relevanta aktörer.

Samordnaren ska i sitt arbete beakta Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter, såsom Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2), den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3) samt FN:s konventioner om medborgerliga och politiska rättigheter, om barnets rättigheter, om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering.

Delredovisningar av strategins måluppfyllelse och hur arbetet med att nå strategins målsättningar fortskrider, samt förslag på eventuella kompletterande åtgärder, ska lämnas senast den 31 mars 2027 och 2028. I den första delredovisningen ska det ingå en redovisning av hur strategins måluppfyllelse ska följas upp. I den andra delredovisningen ska det ingå en redovisning av hur strategin bör samordnas och följas upp på längre sikt. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2029.

(Kulturdepartementet)